

Katedra za elektroniku
Uvod u elektroniku - OO1UE
Laboratorijske vežbe

Vežba br. 2

Primena dioda i tranzistora

Datum: _____

Vreme: _____ – _____

Studenti:

1. _____ grupa _____
2. _____ grupa _____

Ocena (od 1 do 5)	Potpis dežurnog

Cilj

Upoznati se sa primenom dioda i tranzistora u realizaciji osnovnih elektronskih kola kao što su usmerači i pojačavači.

Priprema za vežbu

1. Proučiti osnovne karakteristike diode (videti predavanje *Metode analize kola u elektronici*)
2. Proučiti osnovne karakteristike pojačavača (videti predavanje *Pojačavači*)

Potrebna instrumentacija, pribor i materijal

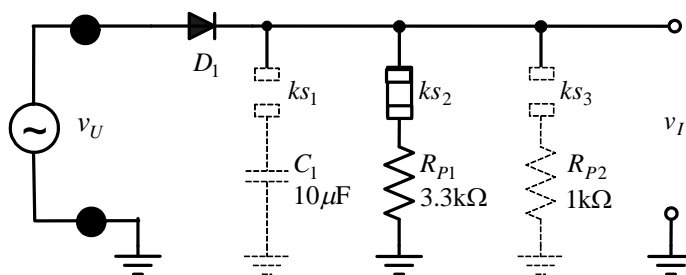
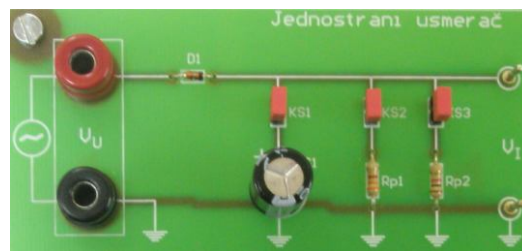
1. Štampana pločica "Jednostrani usmerač i stabilizator"	1 kom.
1. Štampana pločica "Pojačavač sa bipolarnim tranzistorom"	1 kom.
2. Transformator 220 V~/12 V~	1 kom.
3. Generator signala	1 kom.
4. Osciloskop	1 kom.
5. Multimetar	1 kom.
6. Kablovi	2 kom.

Uputstva za rad sa napred navedenom instrumentacijom nalaze se na sajtu Katedre za elektroniku <http://tnt.etf.rs/lab/oprema.pdf>

1. Jednostrani usmerač

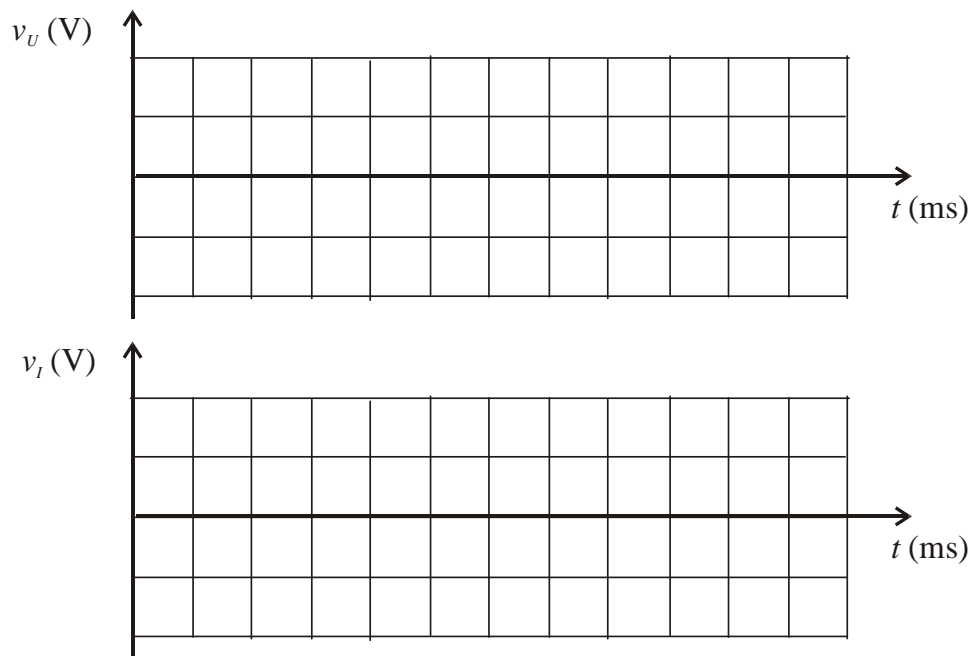
Zadatak

Koristiti elektronsko kolo "Jednostrani usmerač" koje se nalazi na štampanoj pločici za vežbu br. 2. Postavljanjem kratkospojnika ks_2 povezati potrošač $R_{p1}=3.3\text{ k}\Omega$ na izlaz usmerača. Ostali kratkospojnici treba da budu uklonjeni. Na ulaz usmerača dovesti naizmenični napon v_U sa sekundara transformatora (sl. 1.1). Nacrtati talasni oblik napona na ulazu v_U i izlazu v_I jednostranog usmerača (sl. 1.2). Izmeriti jednosmernu vrednost izlaznog napona. Merenja vršiti pomoću osciloskopa. Voditi računa da masa jedne sonde osciloskopa bude povezana sa masom na štampanoj pločici.

Slika 1.1 Jednostrani (polutalasni) usmerač

Rezultati merenja

Slika 1.2 Talasni oblici napona na ulazu v_U i izlazu v_I jednostranog usmerača

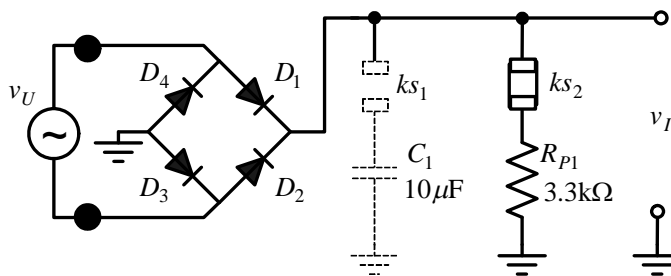
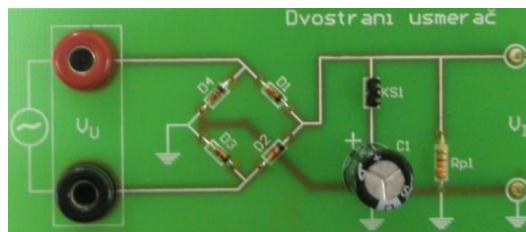
Izmerena vrednost jednosmernog napona na izlazu:

$$V_i = \dots\dots\dots$$

2. Dvostrani usmerač

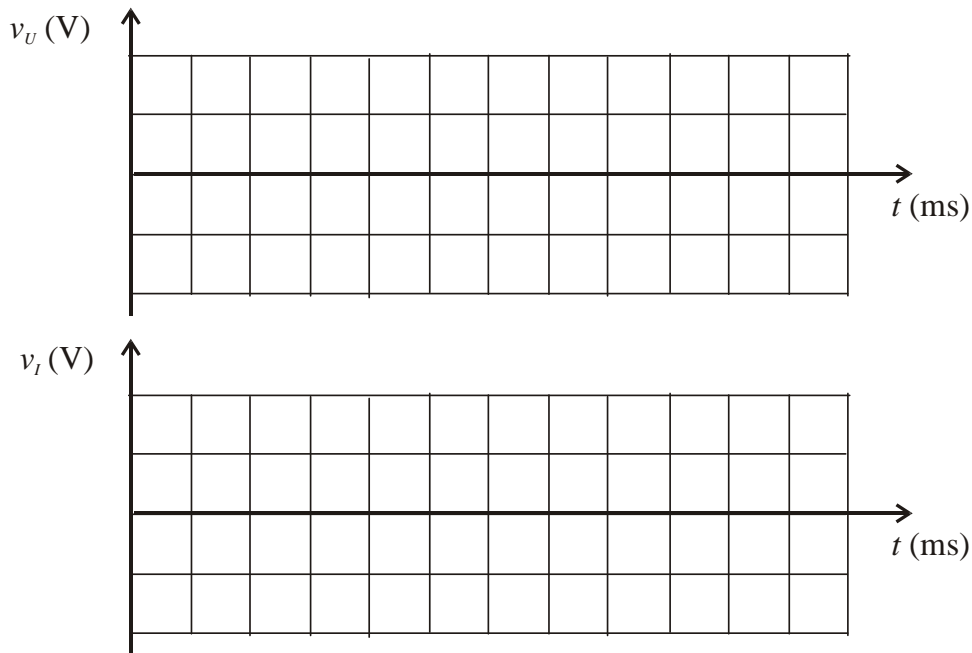
Zadatak

Koristiti elektronsko kolo "Dvostrani usmerač" koje se nalazi na štampanoj pločici za vežbu br. 2. Postaviti kratkospojnik ks_2 a ukloniti kratkospojnik ks_1 , tako da je na izlaz usmerača povezan samo potrošač čija je otpornost $R_{P1}=3.3\text{ k}\Omega$ (sl. 2.1). Nacrtati talasni oblik napona na ulazu v_U i izlazu v_I dvostranog usmerača (sl. 2.2). Izmeriti jednosmernu vrednost izlaznog napona.

Slika 2.1 Dvostrani (punotalasni) usmerač

Rezultati merenja

Slika 2.2 Talasni oblici napona na ulazu v_U i izlazu v_I dvostranog usmerača

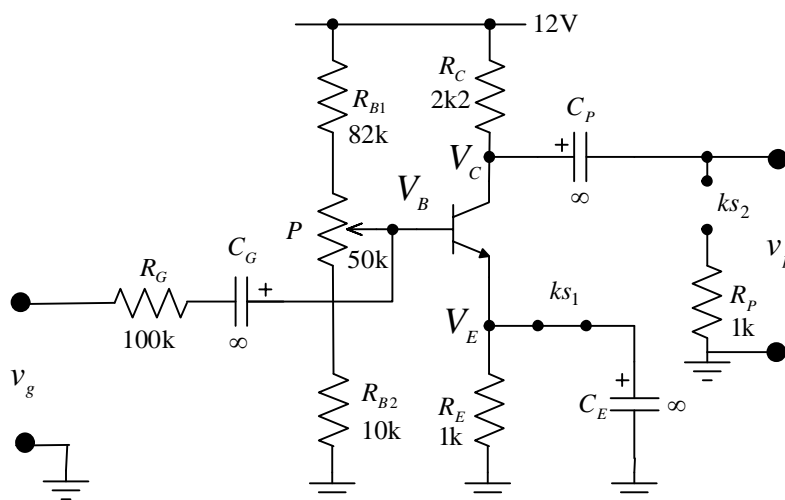
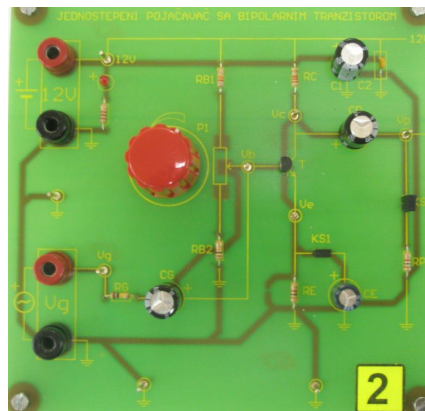
Izmerena vrednost jednosmernog napona na izlazu:

$$V_I = \dots\dots\dots$$

3. Pojačavač sa bipolarnim tranzistorom

3.1 Zadatak

Koristiti elektronsko kolo "Jednostepeni pojačavač sa bipolarnim tranzistorom" koje se nalazi na štampanoj pločici za vežbu br. 2. Postaviti kratkospojnik ks_1 a ukloniti kratkospojnik ks_2 , kao na slici 3.1, tako da potrošač bude isključen iz kola a kondenzator C_E povezan paralelno sa otpornikom R_E . Pomoću potenciometra P podesiti da jednosmerni napon V_C ima vrednost 6 V. Izmeriti vrednosti napona na emitoru V_E i bazi V_B tranzistora. Za merenje napona koristiti osciloskop.

Slika 3.1 Jednostepeni pojačavač sa bipolarnim tranzistorom u konfiguraciji sa zajedničkim emitorom

Rezultati merenja

Jednosmerni napon kolektora:

$$V_C = \dots\dots\dots$$

Jednosmerni napon emitora:

$$V_E = \dots\dots\dots$$

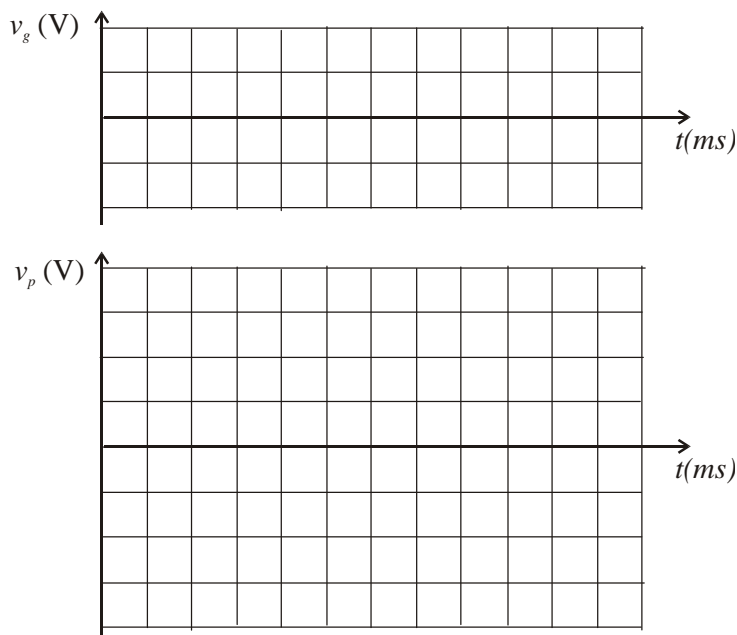
Jednosmerni napon baze:

$$V_B = \dots\dots\dots$$

3.2 Zadatak

Na ulaz pojačavača sa slike 3.1 iz generatora signala dovesti sinusoidalni signal v_g amplitude 250 mV (podesiti amplitudu signala na vrednost 500 mVpp), učestanosti 1 kHz i ofseta 0 V. Pomoću osciloskopa izmeriti amplitudu naizmenične komponente napona na izlazu v_p . Na slici 3.2 nacrtati talasne oblike napona na ulazu v_g i izlazu v_p pojačavača. Odrediti naponsko pojačanje od ulaza do izlaza pojačavača $A_v = v_p/v_g$.

Rezultati merenja

Slika 3.2 Talasni oblici napona na ulazu v_g i izlazu v_p pojačavača

Amplituda naizmenične komponente napona na ulazu:

$$V_g = \dots\dots\dots$$

Amplituda naizmenične komponente napona izlazu:

$$V_p = \dots\dots\dots$$

Naponsko pojačanje pojačavača:

$$A_v = \frac{v_p}{v_g} = \frac{-V_p}{V_g} = \dots\dots\dots$$